

Εικόνες του Ταξιδιού: Μια Γεύση από την Πράξη

Ράπτη Αθανασία

Δρ Ψυχοπαιδαγωγικής Συμβουλευτικής,
Επιστ. Συνεργ. (Ν. 407), ΠΤΔΕ Παν/μίου Αθηνών
Αθήνα, Ελλάδα
email: araptis@primedu.uoa.gr

Βιδάκη Ειρήνη

Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μ.Εδ. 'Πληροφορική στην Εκπαίδευση'
Υποψήφια Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών
Π. Τσαλδάρη 49, 17234, Δάφνη, Αθήνα
hary@otenet.gr
ividaki@primedu.uoa.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αναφορά στο πολυδιάστατο Έργο με τίτλο «Φυσιονομία και Αποτελέσματα του Πιλοτικού Προγράμματος «Νησί των Φαιάκων» - Παρουσίαση Ενδεικτικών Εφαρμογών» τελειώνει με την παρουσίαση δραστηριοτήτων, που ανέπτυξαν μερικοί από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με δική τους πρωτοβουλία, στο πλαίσιο ενός συμμετοχικού μοντέλου επιμόρφωσης, στο οποίο η θεωρία ήταν συνδεδεμένη με την πράξη, ενώ η μάθηση της αξιοποίησης των τεχνολογικών και των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων του υπολογιστή υπήρξε συνδυαστική.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ: εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες, σχέδια μαθημάτων με χρήση Η/Υ, συγγραφικά πακέτα, Hyper Studio.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ...

Όπως αναφέρθηκε στην αρχική εισαγωγή, οι παρουσιάσεις που προηγήθηκαν δεν αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα των δραστηριοτήτων που έγιναν στα σχολεία όλων των περιοχών, αλλά είναι ένα σύνολο μελετών με αντικείμενο ορισμένες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένα από τα συμμετέχοντα σχολεία της Αττικής. Προκειμένου όμως να διαμορφώσουν οι συνάδελφοι εκπαιδευτικοί μια γενικότερη εικόνα για το είδος των πρωτοβουλιών που έφεραν σε πέρας οι δάσκαλοι μαζί με τους μαθητές τους στα περισσότερα σχολεία, κρίναμε σκόπιμο, έστω και αν αυτό αδικεί το έργο τους, να παρουσιάσουμε ενδεικτικά αποσπάσματα των πολυμεσικών κατασκευών τους. Η επιλογή των εργασιών δεν ήταν βέβαια εύκολη, αλλά ούτε και η απόφασή μας να γίνει η παρουσίαση απουσία των ίδιων των δημιουργών τους, αφού δεν κατέστη δυνατόν να παρευρεθούν όλοι σ' αυτό εδώ το συνέδριο.

Εκείνο που χρειάζεται να διευκρινιστεί, είναι ότι όλες οι κατασκευές που θα παρουσιάσουμε, αν εξαιρέσει κανείς την τελευταία, που έγινε στο πλαίσιο διδακτορικής διατριβής από μεταπτυχιακό φοιτητή, κατασκευάστηκαν στο πλαίσιο της εκμάθησης του ανοιχτού συγγραφικού πολυμεσικού λογισμικού Hyper Studio, κατά το τελευταίο στάδιο της ενδοσχολικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, η οποία ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με την παράλληλη εμπλοκή τους σε σχεδιασμένες από τους ίδιους παιδαγωγικές εφαρμογές, που ανταποκρίνονταν στα δικά

τους ενδιαφέροντα και τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο, δάσκαλοι και μαθητές έμαθαν να κατασκευάζουν το δικό τους μαθησιακό υλικό, που υποστηρίζεται από ολοκληρωμένα σχέδια διδακτικών ενοτήτων. Για την εκμάθηση του λογισμικού *Hyper Studio*, ένα μεγάλο μέρος της οποίας επιτεύχθηκε παράλληλα με την ανάπτυξη των αντίστοιχων παιδαγωγικών δραστηριοτήτων, δεν διήρκεσε πάνω από ένα μήνα. Πολλές από τις εφαρμογές αυτές παρουσιάστηκαν από τους ίδιους τους μαθητές σε ειδική ημερίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά την οποία οι μαθητές εξέπληξαν ευχάριστα το κοινό με την επίδειξη των αξιοθαύμαστων τεχνολογικών, λεκτικών, ομαδοσυνεργατικών και οργανωτικών δεξιοτήτων τους, συντροφεύμενοι και υποστηριζόμενοι διακριτικά από τους δασκάλους τους.

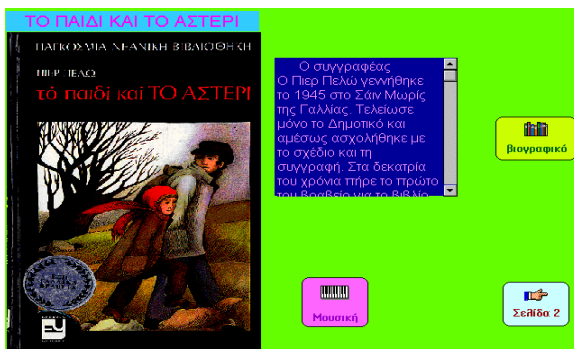
Μερικές από τις αρχές που τηρήθηκαν κατά το σχεδιασμό και την ανάπτυξη των πολυμεσικών πακέτων ήταν:

- η αρμονική ένταξη των δραστηριοτήτων στο αναλυτικό πρόγραμμα, η σταδιακή μεταφορά της χρήσης του υπολογιστή από την ώρα «της Πληροφορικής» στην ώρα των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων ως οργανική διαδικασία της υιοθετούμενης μεθοδολογίας,
- η προσπάθεια αξιοποίησης των ευκαιριών που δίνουν οι πολυμεσικές κατασκευές για εξοικείωση των μαθητών με τη δια-θεματική προσέγγιση της μάθησης,
- η συμμετοχή των μαθητών σε όλες σχεδόν τις αποφάσεις σχεδιασμού και κατασκευής του λογισμικού, η ενθάρρυνση της διερευνητικής μάθησης και της εμπλοκής των μαθητών σε ανώτερα επίπεδα μάθησης, πέραν του αναπαραγωγικού,
- οι ομαδικές εργασίες με έμφαση στην ανάπτυξη της συνεργασίας, της υποστήριξης της συμβολής όλων στη διαδικασία και της αλληλοβοήθειας, αλλά και την ανάπτυξη μιας θετικής εικόνας των παιδιών για τον εαυτό τους,
- ο αυθεντικός και χρηστικός χαρακτήρας του υπό κατασκευή έργου (π.χ., η οργάνωση και αρχειοθέτηση βιβλιοθήκης παιδικής λογοτεχνίας με σκοπό να βοηθηθούν όλοι στην επιλογή βιβλίων για ανάγνωση, αλλά και να συνεχίσουν το έργο οι μαθητές επόμενων ετών, έτσι ώστε το τελικό έργο να είναι ολοκληρωμένο και να δοθεί σε άλλα σχολεία, η κατασκευή ενός λογισμικού με στόχο τη διδασκαλία άλλων μικρότερων παιδιών, η ευαισθητοποίηση των ενηλίκων και της κοινής γνώμης για ορισμένα θέματα μέσα από διάφορες εκδηλώσεις, η καλλιέργεια των δικών τους ενδιαφερόντων πέραν του αναλυτικού προγράμματος, κ.ά)
- η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών του ίδιου ή διαφορετικών σχολείων με παρόμοια ενδιαφέροντα. (Χαρακτηριστικές ήταν οι δηλώσεις των εκπαιδευτικών στο σχετικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, που έλεγαν ότι το όλο εγχείρημα, επειδή τους έβρισκε ανέτοιμους με τις απαραίτητες τεχνολογικές γνώσεις, τους έδωσε την αφορμή, αλλά και το πρόσχημα να ζητήσουν βοήθεια από άλλους συναδέλφους (το αντικείμενο είναι καινούριο, επομένως, γιατί να ντραπούν να δείξουν ότι δεν το γνωρίζουν), αλλά και από μαθητές τους, μερικοί από τους οποίους δεν είχαν αναδειχτεί μέσα από τα άλλα μαθήματα, και να βιώσουν την αίσθηση της συντροφικότητας με αυτούς, αφού όλοι συμμετείχαν σε ένα πρωτόγνωρο ταξίδι, με κοινούς και όχι «παραταξιακούς» στόχους, με την έννοια του χωρισμού τους σε δύο ιεραρχημένες ομάδες: τους αξιολογούμενους αδαείς-μαθητές και τους αξιολογητές, αυθεντίες-καθηγητές. Από όλες τις κριτικές – θετικές και αρνητικές - που διατυπώθηκαν για ορισμένα θέματα οργανωτικά ή υποστήριξης του προγράμματος, για μας τους επιμορφωτές και συν-διοργανωτές, η πιο ευχάριστη δήλωσή τους ήταν: κουραστήκαμε, αλλά πραγματικά το χαρήκαμε. Αρχίσαμε να ζητάμε ο ένας από τον άλλο βοήθεια και να συνεργαζόμαστε, κάτι που ζητάμε από τα παιδιά μας να κάνουν, αλλά εμείς συνήθως το αποφεύγουμε.....

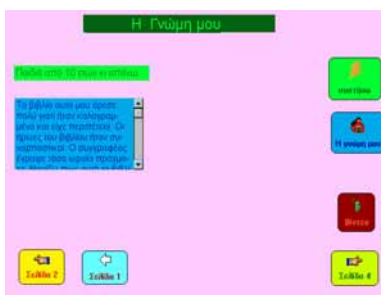
Στη συνέχεια, θα πάρουμε μια μικρή γεύση από τη δουλειά τους, μαζί με τις αναγκαίες προφορικές διευκρινίσεις και επεξηγήσεις, με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών.

Δάσκαλος: Χρήστος Καρράς, 4ο Λάρισας: Βιβλιοπαρουσίαση Το παιδί και το αστέρι – ομάδα 4^η

Στην πρώτη σελίδα υπήρχε το εξώφυλλο του βιβλίου και τρία κουμπιά. Πατώντας το κουμπί «μουσική» παίζει κάποια μουσική. Πατώντας το πλήκτρο «βιογραφικό» εμφανίζεται το βιογραφικό του συγγραφέα. Πατώντας το πλήκτρο « σελίδα 2 » μεταφερόμαστε στη 2η Σελίδα

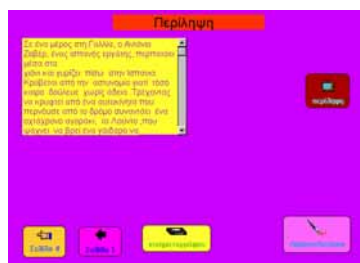

Πατώντας τα αντίστοιχα πλήκτρα εμφανίζονται μικρά κείμενα που περιγράφουν τους ήρωες του βιβλίου Αντόνιο και Λούντο, παίζει μουσική, προβάλλεται ένα βίντεο (άσχετο με το θέμα) που βρήκαν τα παιδιά στη βιβλιοθήκη της εφαρμογής. Επίσης υπάρχουν κουμπιά για τη μετάβαση τους στην προηγούμενη και την επόμενη σελίδα.

Στην 3η Σελίδα υπάρχουν τα πλήκτρα μετάβασης στις προηγούμενες και στην επόμενη σελίδα, δυο κουμπιά κειμένων «η γνώμη μου» και το «συστήνω» και ένα πλήκτρο με βίντεο από τη βιβλιοθήκη της εφαρμογής άσχετο με το θέμα.

Στην 4η Σελίδα υπάρχει (εκτός από τα πλήκτρα μετάβασης στις προηγούμενες και στην επόμενη σελίδα) ένα κουμπί που εμφανίζει ένα απόσπασμα από το βιβλίο.

Στην 5η Σελίδα υπάρχουν πλήκτρα μετάβασης στις προηγούμενες σελίδες. Ένα πλήκτρο που εμφανίζει ένα κείμενο με την περίληψη του βιβλίου και το κουμπί «Λούντο Αντονιο» που σε μεταφέρει σε σκίτσο των ηρώων.

Στη σελίδα 6 υπάρχει ένα πλήκτρο που επιστρέφει στην προηγούμενη σελίδα και ένα που σε πηγαίνει στην επόμενη.

Στην τελευταία σελίδα της διερεύνησης υπάρχει μια έκθεση που περιγράφει τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν τα παιδιά καθώς και τις παρατηρήσεις τους για την εφαρμογή την ίδια. Υπάρχουν επίσης 2 πλήκτρα που σε μεταφέρουν στην αρχή και στην προηγούμενη σελίδα της διερεύνησης.

Άλλες δραστηριότητες αφορούσαν στην αισθητική αγωγή, σε μικρές έρευνες στο περιβάλλον τους, στην έκδοση εφημερίδας, τεύχους ειδικών θεμάτων, στη δημιουργία, άλμπουμ και ημερολογιών π.χ., 4ο Λάρισας, 2^ο Βούλας, 33^ο Περιστερίου, 7^ο Ρεθύμνου, Σχ. Κεραιτσινίου κ.α..

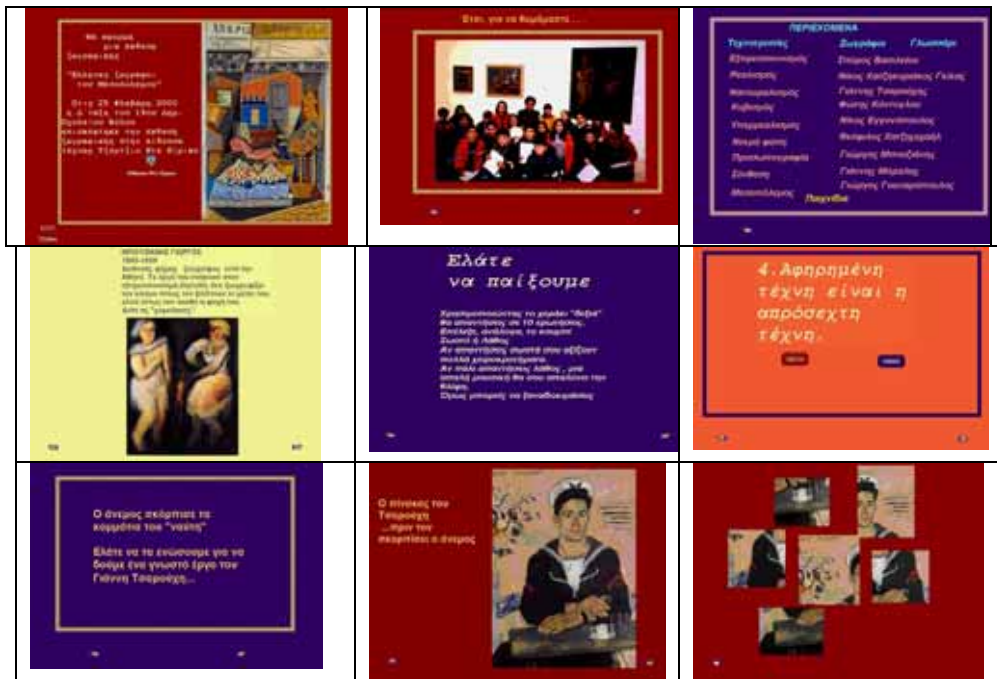
Δάσκαλος: Τσάγκαλος Βασίλης: 2^ο Δ.Σχ. Βούλας : «Το λεύκωμα των μαθητών/τριών». Πρόκειται για ένα έργο που δημιούργησαν οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του δασκάλου τους όπου υπάρχουν σκαναρισμένες οι φωτογραφίες όλων των παιδιών και δίπλα ένα μικρό κειμενάκι, ανέκδοτα, κριτική, σκέψεις και ζωγραφιές των παιδιών πραγματοποιήθηκε σε πολλά σχολεία.

Δάσκαλος: Τζόκας Βαγγέλης, κ. Βασιλικού: 33^ο Δ. Σχ. Περιστερίου: δημιούργησαν οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του δασκάλου τους και του επιμορφωτή-δασκάλου έργο στο HyperStudio που αφορά στους «Οι Ολυμπιακοί Αγώνες».

19^ο Δ.Σχ. Βόλου: από μια επίσκεψη στην πινακοθήκη εμπνεύστηκε η δασκάλα και έφτιαξε την παρακάτω δραστηριότητα

Δασκάλα: Διανέλλου Γιώτα, 19^ο Δ.Σχ.Βόλου: Δημιουργία από τη δασκάλα και τους μαθητές εκπαιδευτικού υλικού για την Ασία και την Ευρώπη, με υπερκείμενα και μουσική

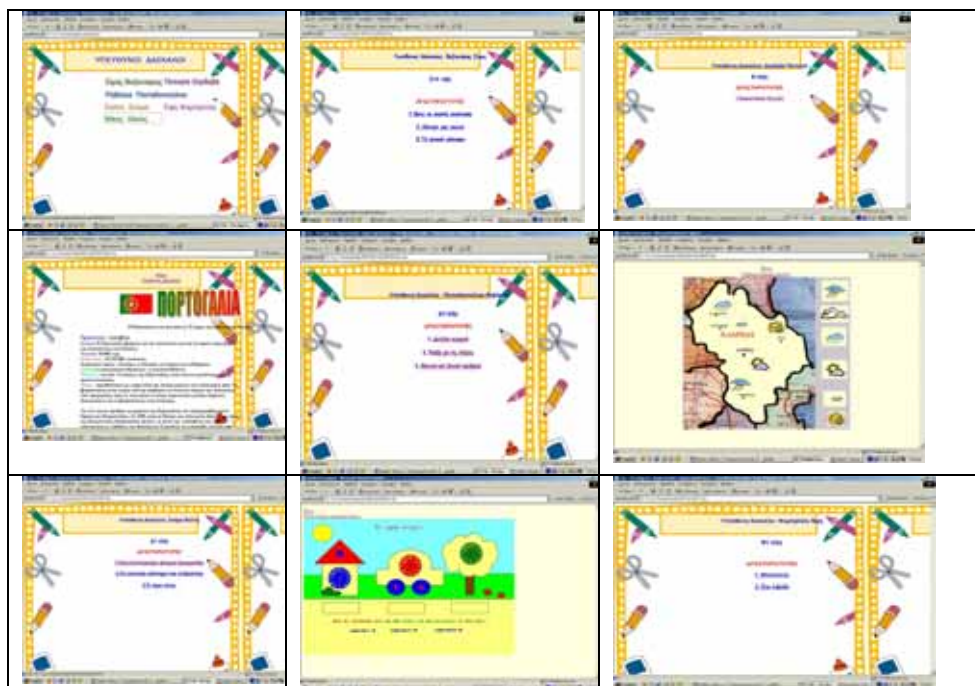
Δασκάλα: Τσερβάκη Σταυρούλα: 5ο Δ.Σχ. Ρεθύμνου: η δραστηριότητα είναι εμπνευσμένη από τη φύση της Κρήτης. Έγινε έρευνα των παιδιών με τη δασκάλα τους και συγκεντρώθηκε το φωτογραφικό υλικό. Οι μαθητές συνέβαλαν στην καταγραφή ενός υπό εξαφάνιση φυσικού πλούτου του τόπου τους.

Δασκάλα: Δουβλέκα Φωτεινή, 5^ο Δ. Σχ. Ρεθύμνου: Πρόκειται για μια δραστηριότητα που έγινε με στόχο την ευαισθητοποίηση των μικρών μαθητών/τριών για την ασφάλεια στους δρόμους

Οι υπεύθυνοι δάσκαλοι των σχολείων, 13^ο & 21^ο Δ.Σχ. Κερατσινίου: κατασκευή ιστοσελίδων με εκπαιδευτικό υλικό από τους εκπαιδευτικούς των δύο σχολείων. Στις δραστηριότητες περιλαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί, τους στόχους, τη μέθοδο, την προετοιμασία τα υλικά που απαιτούνται και τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της δραστηριότητας.

Δασκάλα: Αγγελίδου Σοφία, 2^ο Δ.Σχ. Βούλας (ΣΤ2 τάξη): Πρόκειται για μέρος του έργου που παρήγαγαν οι μαθητές/τριες, ασχολούμενοι με την ενότητα της Αφρικής, με τη διαθεματική-ολική προσέγγιση, διερευνητικά και συνεργαζόμενοι σε ομάδες.

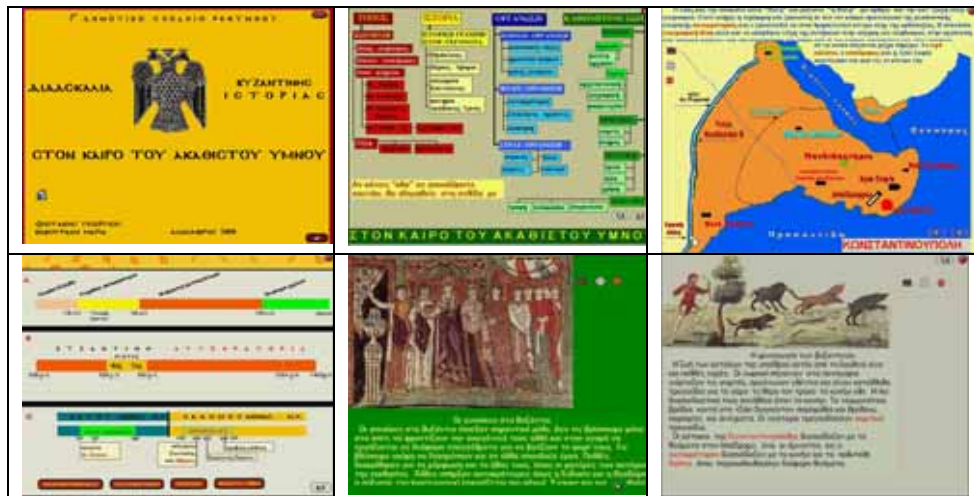

Οι υπεύθυνοι δάσκαλοι του 3^{ου} Δ.Σχ. Ν.Ιωνίας: οι δάσκαλοι της τάξης έφτιαξαν με τα παιδιά ένα έργο σχετικό με τα μέσα επικοινωνίας.

7^ο Δ. Σχ. Ρεθύμνου: Το έργο «στον Καιρό του Ακάθιστου Ύμνου», δημιουργήθηκε από τον ιερέα και δάσκαλο Φωτάκη Γεώργιο και την εκπαιδευτικό Βαβουράκη Μαρία, για τις ανάγκες του μαθήματος της Βυζαντινής Ιστορίας

Επιμορφωτής: Κουτρομάνος Γιώργος. Ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού για την κυκλοφοριακή αγωγή («Το Άρμα του Ήλιου»), στο πλαίσιο της διδακτορικής του διατριβής.

Δάσκαλος: Καρράς Χρήστος: Κατασκευή Πολυγώνων με το Αβάκιο: Διερευνητική δραστηριότητα ακολουθούμενη από έκθεση μαθητών για ανάπτυξη δεξιοτήτων μεταγνώσης

